

Europska investicijska banka
Istražni postupci

**GLAVNI INSPEKTORAT GRUPACIJE EIB
ODSJEK ZA ISTRAŽIVANJE PRIJEVARA
POSTUPCI PROVOĐENJA ISTRAGA**

(“Istražni postupci”)

SADRŽAJ

	Str.
A) Uvod	3
B) Svrha i narav istraga	3
C) Zaprimanje i unos prijava u sustav	3
D) Obavješćivanje i uključivanje OLAF-a	4
E) Provođenje istrage	
(i) Opće pretpostavke	4
(ii) Izvori informacija	5
(iii) Dokumenti	6
(iv) Elektronički i osobni podaci	6
(v) Informacije dobivene obavijesnim razgovorima	6
F) Ometanje istrage	7
G) Zaključenje istrage i nalazi	7
H) Zaštita podataka – prava pojedinaca i obveza obavješćivanja	
(i) Opća načela	8
(ii) Poštivanje prava osoba na koje se podaci odnose	8
(iii) Načelo kvalitete osobnih podataka	9
(iv) Iznošenje osobnih podataka iz EIB-a	9
I) Ostala pitanja	
(i) Statusno izvješće	9
(ii) Politika čuvanja dokumentacije	9
(iii) Navodi o nepropisnom postupanju djelatnika IG/IN-a	9
(iv) Dorađivanje Istražnih postupaka	10
Prilog 1: EIB-ov Protokol za provedbu računalnih forenzičkih radnji	11

A) Uvod

1. U ovom se dokumentu utvrđuju postupci provođenja istraga Odsjeka za istraživanje prijevара, koji djeluje pri Glavnom inspektoratu (IG/IN) Grupacije Europske investicijske banke (EIB)¹.
2. Postupci utvrđeni u ovom dokumentu:
 - a. trebaju se tumačiti u sprezi s “Politikom sprečavanja i odvrаćanja od nedopuštenih postupanja u poslovanju Europske investicijske banke” (Politika suzbijanja prijevара);
 - b. primjenjuju se na sve istrage koje IG/IN provodi pri EIB-u i u vezi s njegovim poslovanjem; a
 - c. primjenjivi su i na EIF, ali uz vođenje računa o posebnostima njegovog upravljačkog ustrojstva.

B) Svrha i narav istraga

3. Svrha istraga koje provodi EIB-ov Odsjek za istraživanje prijevара (IG/IN) je ispitivanje i utvrđivanje istinitosti navoda ili sumnji u pogledu nedopuštenih postupanja koja utječu na poslovanje EIB-a ili navodnih nepropisnih postupanja povezanih s članovima upravljačkih tijela ili djelatnicima, izvješćivanje o nalazima provedene istrage i iznošenje odgovarajućih preporuka.²
4. Sve istrage koje provodi IG/IN se, po svojoj naravi, smatraju upravnim postupcima.

C) Zaprimanje i unos prijava u sustav

5. IG/IN zaprima prijave sumnji na korupciju, prijevaru, dosluh, prisilu, ometanje, pranje novca i financiranje terorizma (“nedopuštena postupanja”³), bilo da im je izvor unutar ili izvan EIB-a, uključujući anonimne ili povjerljive izvore. IG/IN može otvarati predmete i po vlastitom nahođenju, primjerice, slijedom novinskih napisa o nedopuštenim postupanjima. IG/IN je po svim tim prijavama dužan postupiti kako je utvrđeno u nastavku.
6. Ako je podnositelj prijave anonimан ili ustraje na anonimnosti, IG/IN bi mu trebao naložiti da mu se na neki dogovoreni dan i u dogovoreno vrijeme naknadno javi kako bi li odgovorio na možebitna daljnja pitanja koja se postave na temelju rezultata početnog ispitivanja.
7. Načelnik IG/IN-a je prijavu dužan odmah unijeti u IG/IN-ov sustav upravljanja predmetima, pri čemu, gdje god je to moguće, treba navesti sljedeće podatke:
 - a. dan zaprimanja prijave;
 - b. identitet podnositelja prijave, pod pretpostavkom da je razotkriven;

¹ Pri provedbi ovih postupaka, IG/IN se pridržava Odluke Odbora guvernera od 27. srpnja 2004. o suradnji EIB-a s OLAF-om te je pritom ni na koji način ne dovodi u pitanje.

² Odbor za etiku i zakonitost poslovanja nadležan je za utvrđivanje postojanja sukoba interesa članova Upravnog odbora i Odbora direktora.

³ Pojam “nedopušteno postupanje” pobliže je određen u EIB-ovoj Politici suzbijanja prijevара.

- c. sažetak navoda iz prijave, uključujući vrstu navodnog prijestupa ili nepropisnog postupanja (npr. lažno predstavljanje proizvoda, namještanje ponuda itd.) i osobe koje su prema navodima uključene;
 - d. povezanost s EIB-om, ako postoji, uključujući opis i mjesto izvođenja predmetnog projekta ili posla; i
 - e. sve ostale podatke koje IG/IN smatra bitnima; te
 - f. odrediti naziv i broj predmeta za potrebe njegova praćenja; i
 - g. pripremiti istražni spis i dodijeliti ga jednom ili više istražitelja.
8. U slučaju da načelnik IG/IN-a utvrdi da se predmet prijave ne odnosi na EIB ili ne prelazi prag značajnosti (*de minimis*), svoju odluku o nepostojanju jasnih osnova za pokretanje postupka dužan je odmah unijeti u sustav upravljanja predmetima. Broj predmeta u kojima nije bilo osnova za pokretanje postupka navodi se u Godišnjem izvješću IG/IN-a o istragama prijevvara.
9. Na zahtjev, načelnik IG/IN-a je sve podatke koji se odnose na prijavu i njezinu ocjenu dužan staviti na raspolaganje svim mjerodavnim osobama i tijelima, uključujući predsjednika i potpredsjednika nadležnog za istrage, glavnog tajnika, Revizijski odbor, OLAF i vanjske revizore.

D) Obavješćivanje i uključivanje OLAF-a

10. (i) *U slučaju vanjskih istraga:* Ako načelnik IG/IN-a ima osnove za sumnju na nedopušteno postupanje u nekom projektu ili poslu financiranom sredstvima EIB-a, o tome je dužan odmah obavijestiti Europski ured za borbu protiv prijevvara (OLAF) i dostaviti mu sve neophodne informacije⁴. U očekivanju odluke OLAF-a o otvaranju istrage, IG/IN nastavlja sa svojim upravno-istražnim postupkom. Ako OLAF odluči otvoriti istragu, IG/IN je dužan tijesno surađivati s istražiteljima OLAF-a kojima je predmet dodijeljen. Ako OLAF iz bilo kojeg razloga odluči odustati od otvaranja istrage, načelnik IG/IN-a može svejednako donijeti odluku o nastavku istrage.

(ii) *U slučaju unutarnjih istraga:* Ako načelnik IG/IN-a ima osnove za sumnju na nepropisno postupanje nekog člana upravljačkih tijela ili djelatnika EIB-a/EIF-a, o tome je dužan odmah obavijestiti OLAF i dostaviti mu sve neophodne informacije. Ako OLAF odluči otvoriti unutarnju istragu, IG/IN je istražiteljima OLAF-a dužan pružiti svaku pomoć koja im je potrebna. Tu se može raditi o pristupu osobnim podacima i elektroničkim podacima dostupnim u sustavima Banke, pripremi obavijesnih razgovora i sudjelovanju u istima itd. Ako OLAF iz bilo kojeg razloga odluči odustati od otvaranja istrage, načelnik IG/IN-a može svejednako donijeti odluku o nastavku istrage.

E) Provođenje istrage

(i) Opće pretpostavke

11. Ako je to ikako moguće, IG/IN se treba javiti podnositelju prijave kako bi mu potvrdio njen primitak te kako bi u vezi s navodima iz iste došao do što više ostalih informacija, kao što su:
- a. cjelovit opis navodnog prijestupa ili nepropisnog postupanja;
 - b. navodna povezanost s financijskim ili inim poslovima EIB-a i procjena iznosa ugroženih sredstava;

⁴Vidi Uredbe 1074/1999 (Euratom) i 1073/1999 (VE) na internetskoj adresi:
http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/oj/1999/l_136/l_13619990531en00010007.pdf

- c. imena i lokacije osoba ili subjekata koje su uključene ili bi mogle raspolagati dodatnim informacijama o navodima iz prijave;
 - d. datumi predmetnih događaja;
 - e. lokacija i opis svih bitnih dokumenata, podataka ili evidencija;
 - f. utemeljenost spoznaja/motiva podnositelja prijave;
 - g. sva pitanja vezana uz moguću motiviranost osvetom ili osobnom sigurnošću i/ili
 - h. sve druge bitne informacije.
12. Po unosu predmeta u sustav za upravljanje predmetima, IG/IN je čim prije dužan pokušati utvrditi je li navodni prijestup ili nepropisno postupanje povezano s kakvim poslom EIB-a (uključujući projekte financirane sredstvima EIB-a, bilo unutar ili izvan EU-a) ili s nekim članom upravljačkih tijela ili djelatnikom EIB-a.
13. U sklopu početnih ispitivanja koje obavlja u vlastitim prostorijama, IG/IN mora pokušati utvrditi:
- a. je li rizik što ga navodni prijestup ili nepropisno postupanje predstavlja za EIB dovoljno značajan da bi opravdao otvaranje istrage; i
 - b. je li istraga izvediva s obzirom na vrijeme proteklo od nastanka predmetnih događaja, određenost zaprimljenih informacija i dostupnost neophodne evidencije ili svjedoka kao i drugih bitnih informacija.
14. Isto tako, IG/IN je dužan pokušati objektivno ocijeniti pouzdanost prijave. Uz ostale radnje, tu se može raditi o razmatranju:
- a. EIB-ove projektne, financijske i ine dokumentacije, datoteka ili podataka;
 - b. prijašnjih prijava koje su EIB ili OLAF zaprimili u vezi s osobama pod sumnjom;
 - c. prethodno obavljenih provjera podatkovnih baza tvrtki i medija; i
 - d. ostalih bitnih izvora informacija.

(ii) Izvori informacija

15. U sklopu istrage, IG/IN može:
- a. ispitivati dokumentaciju u posjedu odgovarajućih umiješanih strana kao što su zajmoprimatelji, nositelji projekata, izvođači, podizvođači, stručni savjetnici, dobavljači i treće osobe, već prema okolnostima, a u skladu s odredbama predmetnog ugovora o financiranju sredstvima EIB-a i EIB-ovog Priručnika za nabavu;
 - b. obavljati izravne preglede izvedenih radova, građevina, prostora i drugih objekata bitnih za istragu te fotografiranjem ili na koji drugi način evidentirati rezultate;
 - c. obavljati razgovore sa svjedocima i/ili osobama pod istragom; i/ili
 - d. savjetovati se s drugim stranama, uključujući i one koje provode odgovarajuće revizije ili istrage.
16. Poglavitito, izvori informacija nužnih za potrebe istrage, između ostaloga, uključuju:
- a. dokumente svih vrsta;
 - b. elektroničke podatke;
 - c. podatke u obliku slikovnih i zvučnih zapisa i fotografija;
 - d. rezultate pregleda i provjera;
 - e. zapažanja istražitelja; i
 - f. informacije dobivene od svjedoka (usmene ili pisane), uključujući osobe pod istragom.
17. IG/IN svjedoku ne plaća za informacije, ali mu može pokriti ili nadoknaditi opravdane troškove koje je pretrpio uslijed svoje suradnje IG/IN-om.

18. IG/IN može zatražiti savjete ili pomoć drugih odjela EIB-a i/ili može posegnuti za uslugama vanjskih savjetnika i stručnjaka za predmetno područje ne bi li mu pomogli u istrazi.

(iii) Dokumenti

19. Kada su posrijedi dokumenti koji bi mu mogli biti potrebni kao dokazi u upravnom ili inom postupku, IG/IN je dužan:
- a. pokušati pronaći i koristiti izvorni dokument ili, ako izvornik iz opravdanih razloga nije dostupan, njegovu pouzdanu presliku;
 - b. u mjeri u kojoj je to razumno izvedivo, sačuvati sve dokumente u stanju u kojem ih je i primio; i
 - c. biti u stanju ustanoviti gdje i kada je dokument dobiven, tko ga je dobio i od koga.

(iv) Elektronički i osobni podaci

20. Kada su posrijedi elektronički podaci, IG/IN je dužan:
- a. pribavljati te podatke:
 - i. iz najpouzdanijeg izvora koji mu je u razumnim okvirima dostupan; tj. s mjesta ili iz prostora gdje se vode najcjelovitiji, najtočniji i najnoviji podaci; i
 - ii. na način kojim se, u mjeri u kojoj je to razumno izvedivo, štiti njihova cjelovitost i kojim se osigurava da neće biti izloženi nikakvim izmjenama, neovlaštenim preinakama ili oštećenjima; te
 - b. biti u stanju ustanoviti gdje, kada i kako su podaci dobiveni, tko ih je dobio i od koga.
21. Uz prethodnu pisanu suglasnost EIB-ovog direktora za kadrovske poslove i referenta za zaštitu podataka (RZP) i u skladu s mjerodavnim zakonima, pravilima, propisima, politikama i postupcima, IG/IN ima pravo pristupa i izrade preslika u odnosu na sve možebitno značajne elektronične podatke (uključujući e-poštu/podatke koje je neki član upravljačkih tijela ili djelatnik EIB-a stvorio, preslikao ili primio korištenjem bilo kojeg dijela EIB-ovog informacijskog sustava), kao i osobne podatke u skladu s Protokolom za provedbu računanih forenzičkih radnji, sadržanim u Prilogu 1. IG/IN je pritom dužan uputiti direktora za kadrovske poslove i RZP-a u razloge iz kojih mu je taj pristup neophodan za potrebe istrage, s time da istodobno mora zaštititi identitet izvora i osoba u pitanju.

(v) Informacije dobivene obavijesnim razgovorima

22. Kada su posrijedi obavijesni razgovori što ih IG/IN obavlja bilo unutar ili izvan EIB-a, uključujući razgovore s osobama pod istragom:
- a. razgovori se moraju voditi:
 - i. na jeziku kojim se svjedok i istražitelj mogu služiti bez poteškoća, a u suprotnom, uz pomoć prevoditelja; i
 - ii. uz sudjelovanje dvaju istražitelja, ako IG/IN to smatra primjerenim.
 - b. Prije početka obavijesnog razgovora, ispitanik mora biti upućen u svoje pravo da mu pomaže osoba koju ovaj odabere po vlastitoj želji, kao i u to da se zapis razgovora može koristiti u upravnom, stegovnom ili kakvom drugom (povezanim) postupku;
 - c. IG/IN je dužan žurno sastaviti pisanu zabilješku o obavijesnom razgovoru;

- d. Presliku zabilješke o obavijesnom razgovoru IG/IN može prema vlastitom nahođenju dostaviti svjedoku na uvid i potpis, osobito u slučajevima kada je izgledno kako će iskaz svjedoka biti od presudne važnosti za ključna pitanja;
- e. Preslika zabilješke o obavijesnom razgovoru mora se uvijek dostaviti na uvid i potpis djelatniku ili članu upravljačkog tijela koji su osumnjičen za nepropisno postupanje; i
- f. Uz znanje i pristanak svjedoka, obavijesni razgovor se može zabilježiti i u elektroničkom obliku.

F) Ometanje istrage

23. *Kada su posrijedi unutarnje istrage:* Ako nalazi istrage ukazuju na to da je neki djelatnik ili član upravljačkih tijela:
- a. u svojoj prijavi ili tijekom istrage IG/IN-u dao kakav lažni iskaz;
 - b. da se tijekom istrage nije pridržavao svoje obveze surađivanja u skladu s EIB-ovim važećim Kodeksom ponašanja ili Politikom suzbijanja prijevara; ili
 - c. da je na neki drugi način pokušao spriječiti, onemogućiti ili ometi istragu;

IG/IN je s time dužan upoznati predsjednika i direktora za kadrovske poslove radi poduzimanja odgovarajućih i razmjernih stegovnih mjera.

24. *Kada su posrijedi vanjske istrage:* U smislu EIB-ovih Postupaka isključenja, "ometanje" predstavlja: (a) namjerno uništavanje, krivotvorenje, prepravljavanje ili prikriivanje dokaza značajnih za istragu; i/ili izlaganje neke osobe prijetnjama, uznemiravanju ili zastrašivanju radi njenog odvrćanja od iznošenja spoznaja koje ima o stvarima bitnim za istragu ili od provođenja istrage; ili (b) postupanja zamišljena radi značajnijeg ometanja EIB-a u ostvarivanju njegovih ugovornih prava na obavljanje revizije ili pristup informacijama, odnosno prava koje neko bankarsko, regulatorno ili istražno tijelo Europske unije ili njezinih država članica možebitno uživa u skladu s kakvim zakonom, propisom ili ugovorom, odnosno na temelju kakvog sporazuma što ga je EIB sklopio radi provedbe tog zakona, propisa ili ugovora.

Svaki pojedinac, organizacija, tvrtka ili subjekt koji se upusti u nedopušteno postupanje (uključujući "ometanje") podliježe isključenju sukladno EIB-ovim Postupcima isključenja.

G) Zaključenje istrage i nalazi

25. Standard dokazivanja što ga IG/IN koristi radi određivanja utemeljenosti prijave ili navoda jest odgovor na pitanje jesu li informacije, promatrane u cjelini, takve da ukazuju na to kako je vjerojatnije da će istraga dovesti do pozitivnog nalaza nego da neće.
26. Nalazi istrage se temelje na:
- a. najpouzdanijim činjeničnim informacijama koje su dostupne te osnovanim pretpostavkama i zaključcima izvučenim iz utvrđenih činjenica;
 - b. u mjeri u kojoj je to moguće, dokumentima, elektroničkim podacima ili rezultatima ispitivanja i pregleda, a čiju su točnost i vjerodostojnost potvrdile osobe koje su ih izradile, primile ili ih čuvaju, odnosno druge osobe koje raspolažu neposrednim spoznajama o njihovoj vjerodostojnosti;
 - c. u mjeri u kojoj je to moguće, iskazima svjedoka koji raspolažu neposrednim spoznajama o činjenicama i okolnostima predmeta;

- d. informacije koje su, u mjeri u kojoj je to moguće, potkrijepljene inim pouzdanim izvorima, uključujući druge svjedoke, dokumente ili podatke; i
 - e. osnovanim i vjerodostojnim oslobađajućim kao i inkriminirajućim informacijama.
27. Nalazi istrage mogu obuhvaćati IG/IN-ova:
- a. zapažanja o njegovom viđenju vjerodostojnosti i ponašanja svjedoka, uključujući osobu pod istragom; i
 - b. preporuke odgovarajućih mjera za rješavanje pitanja koja su predmet istrage ili širih pitanja politike, a koja su uočena tijekom istrage, pri čemu su EIB-ove službe dužne izvješćivati IG/IN o mjerama poduzetim radi provedbe tih preporuka u utvrđenom roku.
28. Kada načelnik IG/IN-a utvrdi kako je navod iz prijave utemeljen i iziskuje nastavak postupanja, predmetni nalazi se moraju propisno dokumentirati i ustupiti mjerodavnim tijelima unutar i/ili izvan EIB-a radi daljnjeg postupanja.
29. Ako slijedom propisne istrage načelnik IG/IN-a utvrdi kako navod iz prijave nije utemeljen, predmetni se nalazi unose u sustav upravljanja predmetima, a predmet se zatvara. Ako tijekom ocjene ili istraživanja navoda iz prijave IG/IN dođe do informacija bitnih za druge osobe unutar ili izvan EIB-a, načelnik IG/IN-a im te informacije može proslijediti uz puno poštivanje važećih pravila o zaštiti podataka.
30. Načelnik IG/IN-a može iznova otvoriti prethodno zatvoreni predmet ako pristignu nove vjerodostojne informacije ili ako je to opravdano drugim okolnostima.

H) Zaštita podataka - Prava pojedinaca i obveza obavješćivanja

(i) Opća načela

31. Kao što se navodi u Politici suzbijanja prijevara, obrada osobnih podataka u okviru ovih postupaka obavlja se u skladu s načelima i pravilima predviđenim propisima koji se primjenjuju na Banku⁵ te mjerodavnim mišljenjima što ih je donio europski nadzornik zaštite podataka (ENZP). Sve uključene osobe imaju pravo pristupa, ispravka i (u izvjesnim okolnostima) blokiranja u pogledu podataka koji se na njih odnose, s time da su se prethodno dužne obratiti kontroloru obrade podataka⁶. Isto tako, mogu se u svako doba obratiti i ENZP-u.⁷

(ii) Poštivanje prava osoba na koje se podaci odnose

32. Svatko tko je obuhvaćen istragom (bilo kao osumnjičenik, svjedok ili po kojoj drugoj osnovi) treba biti obaviješten o obradi osobnih podataka u istražnom postupku IG/IN-a sukladno članku 11. i 12. Uredbe o zaštiti podataka (EZ) 45/2001, osim ako se ne primjenjuju ograničenja iz članka 20., u kojem je slučaju IG/IN s vremena na vrijeme dužan provjeriti je li ograničenje još uvijek primjenjivo i treba li osobu na koju se podaci odnose obavijestiti o istrazi.

(iii) Načelo kvalitete osobnih podataka

⁵ Poglavitito, Uredba (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2000. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama i tijelima Zajednice i o slobodnom kretanju takvih podataka (Službeni list L8/1 od 12. siječnja 2001.)

⁶ Kontroloru obrade podataka može se obratiti na sljedeću adresu: investigations@eib.org

⁷ www.edps.europa.eu

33. IG/IN je dužan osigurati poštivanje načela kvalitete podatka sukladno članku 4. Uredbe 45/2001, što znači da osobni podaci moraju biti točni i, ako je neophodno, ažurirani, kao i primjereni, bitni i ne preopsežni u odnosu na svrhu istrage za koju se prikupljaju i dalje obrađuju. Isto tako, podaci se moraju obrađivati pravično i zakonito te isključivo u točno određenu, izričitu i opravdanu svrhu.
34. IG/IN-ova ocjena podataka temelji se na najpouzdanijim činjeničnim informacijama koje su mu dostupne, kao i na utvrđenim činjenicama.

(iv) Iznošenje osobnih podataka iz EIB-a

35. U obavljanju svojih operativnih djelatnosti, IG/IN osobne podatke može iznositi svojim operativnim suradnicima, bilo da se radi o institucijama i tijelima EU-a, a poglavito OLAF-u, nadležnim tijelima država članica, nadležnim tijelima trećih zemalja ili međunarodnim organizacijama, pri čemu se podaci mogu iznositi u pisanom obliku, e-poštom, usmeno (telefonom ili osobno) ili na koji drugi način, ali uvijek na razmjernoj osnovi i uz vođenje računa o prirodi podataka koji su prikupljeni i dalje se obrađuju. Podaci se smiju iznositi jedino ako je to neophodno radi zakonitog obavljanja poslova iz nadležnosti primatelja. IG/IN se pri iznošenju podataka u okolnostima određenog predmeta treba pridržavati uobičajenih i odgovarajućih odredaba o zaštiti podatka.

I) Ostala pitanja

(i) Statusno izvješće

36. IG/IN je Upravnom odboru, Revizijskom odboru i OLAF-u dužan podnositi na uvid tromjesečno statusno izvješće.

(ii) Politika čuvanja dokumentacija

37. IG/IN je dužan voditi brigu o sigurnosti i povjerljivosti cjelokupne dokumentacije i svih informacija vezanih uz predmete te ih najmanje čuvati pet, a najviše deset godina od dana zatvaranja predmeta.
38. U slučaju prijava po kojima je načelnik IG/IN-a odlučio odustati od otvaranja predmeta ("predmeta bez jasnih osnova za pokretanje postupka") ili predmeta zatvorenih zbog neutemeljenosti navoda iz prijave ("neutemeljenih predmeta"), dokumentacija i informacije se čuvaju najviše pet godina od donošenja odluke o neotvaranju predmeta ili zatvaranja predmeta.

(iii) Navodi o nepropisnom postupanju djelatnika IG/IN-a

39. Prema potrebi, glavni inspektor je, ovisno o okolnostima svakog pojedinog slučaja, dužan poduzeti odgovarajuće mjere radi provođenja istrage u vezi s navodima o nepropisnom postupanju bilo kojeg djelatnika IG/IN-a.

(iv) Dorađivanje Istražnih postupaka

40. Kao i u slučaju Politike suzbijanja prijevара, ovi će se postupci prema potrebi mijenjati i dopunjavati na temelju:
- izmjena Politike sprječavanja i odvrćanja od nedopuštenih postupanja u poslovanju EIB-a;
 - iskustva stečenog u provedbi ovih postupaka;

- c. razvoja najboljih običaja;
- d. svih ostalih promjena koje su prema sudu EIB-a neophodne i prikladne.

Prilog 1: EIB-ov Protokol za provedbu računalnih forenzičkih radnji**1. Definicija računalnog forenzičkog ispitivanja**

Računalna forenzička istraga predstavlja tehnološki, sustavni pregled elektroničke opreme i njezinog sadržaja u potrazi za informacijama koje mogu biti bitne za istragu koja je u tijeku i koje bi u konačnici mogle poslužiti kao dokazi u sudskom postupku.

2. Načela obavljanja računalnih forenzičkih radnji

2.1. Do sada nisu objavljeni nikakvi službeni računalni forenzički postupci usuglašeni na međuvladinoj, međunarodnoj ili europskoj razini.

2.2. U predmetima u kojima je za provedbu istrage nadležan OLAF, EIB se u pravilu oslanjana na stručno znanje i iskustvo, stručni kadar i opremu OLAF-a, pri čemu se strogo pridržava i njegovih dogovorno utvrđenih postupaka. Iznimno, u slučaju da OLAF nema nadležnost provođenja istrage ili odluči odustati od istrage, EIB se može osloniti na pomoć iskusnih privatnih tvrtki. U tim slučajevima, EIB se pridržava sljedećih četiriju općih Načela računalne forenzike ACPO-a (Udruženja policijskih načelnika):

1. načelo: Tijela nadležna za provođenje zakona i njihovi predstavnici ne smiju poduzimati nikakve radnje kojima se mijenjaju podaci koji se čuvaju u računalu ili na sredstvu za pohranu, a na koje bi se kasnije moglo pozvati u sudskom postupku.

2. načelo: U iznimnim okolnostima, kada neka osoba smatra kako je nužno pristupiti izvornim podacima koji se čuvaju u računalu ili na sredstvu za pohranu, ta osoba mora biti osposobljena za takvo postupanje i kadra podastrijeti dokaze u prilog njegova značaja i posljedica. (K tome, osoba koja dobije pristup izvornim podacima koji se čuvaju u računala i na sredstvu za pohranu treba opravdati nužnost tog pristupa i, prije pristupanja tim podacima, pribaviti suglasnost EIB-ovog RZP-a)).

3. načelo: Potrebno je stvoriti i sačuvati revizijski trag ili kakav drugi zapis svih procesa primijenjenih na računalno zasnovane elektroničke dokaze. Neovisna treća strana trebala bi biti u mogućnosti ispitati te procese i doći do istovjetnog rezultata.

4. načelo: Osoba zadužena za istragu (nadležni službenik) snosi opću odgovornost za vođenje brige o pridržavanju zakona i ovih načela.

2.3. Nadalje, EIB se u pogledu načina rada pridržava sljedećih dobrih običaja:

- Svaka radnja vezana uz pristup digitalnim podacima odnosno njihovo oduzimanje, pohranu ili prijenos mora biti u potpunosti dokumentirana, njezin trag mora biti sačuvan i mora biti dostupna za pregled.
- Izvorne dokaze treba prikupljati na način kojim se štiti i čuva cjelovitost dokaza.

3. Računalni forenzički postupci u slučaju nesudjelovanja OLAF-a

3.1. *Postavljanje ostvarivih ciljeva:* Provođenje računalnih forenzičkih radnji i istraga je, k tome, radno i resursno krajnje intenzivan posao. S obzirom na tu složenost, kao i na oskudnost forenzičko-računalnih resursa, odluke koje treba donijeti ne bi li te istražne radnje bile učinkovitije i operativno djelotvornije podrazumijevaju predviđanje sljedećih pretpostavki:

1. Treba točno odrediti dodanu vrijednost koju donosi forenzička istraga. Gdje, kako i kada forenzičari mogu pomoći u predmetnoj istrazi? Je li to neophodno?

2. Treba unaprijed postaviti ostvarive ciljeve. Istražitelji bi u pripremljenoj fazi trebali točno odrediti opseg predviđene istrage. Tijekom istrage, može se javiti potreba za daljnjim selektivnim zahvaćanjem podataka. Kad god je to moguće, ispitivanje živih podataka može pripomoći određivanju ciljnog opsega istrage.
3. Postavljene ciljeve treba i ostvariti, tj. istraga mora biti izvediva s pomoću resursa koji su na raspolaganju.
4. Postavljene ciljeve treba ostvariti pravodobno. Treba se pobrinuti za pravovremeno ispunjavanje rokova kako bi se izbjeglo ugrožavanje čitave istrage, npr. zbog isteka zakonski propisanog roka.
5. Rezultate prikupljanja ili oduzimanja podataka treba mjeriti, npr. kako bi se utvrdilo jesu li pronađeni bitni materijalni dokazi u prilog ili protiv osobe pod istragom i kako bi se činjenice koji na to upućuju uvrstile u završno izvješće o predmetu.

3.2. *Zaštita podataka:* Osobu na koju se podaci odnose treba u pisanom obliku obavijestiti da se EIB pridržava Uredbe (EZ) 45/2001 te da, kako se navodi u EIB-ovoj Politici suzbijanja prijevare i Istražnim postupcima, vodi posebnu brigu o tome da se u prevođenju forenzičkih istraga osigura ispunjavanje svih mjerodavnih zahtjeva u pogledu zaštite podataka.

Kontakti

Za opće informacije:

Informativna služba

☎ +352 4379-22000

☎ +352 4379-62000

✉ info@eib.org

Europska investicijska banka

98-100, boulevard Konrad Adenauer

L-2950 Luxembourg

☎ +352 4379-1

☎ +352 437704

www.eib.org